

**СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

В.С. Шаповал,

студент Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (м.Харків)

М.В. Глізнуца

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (м.Харків)

ORCID: 0000-0002-1845-3919

**MODERN FEATURES AND TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF
PROJECT MANAGEMENT**

V.S. Shapoval,

disciple of the Department of Business Economics, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (Kharkiv)

M.V. Gliznutsa

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Business Economics, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (Kharkiv)

ORCID: 0000-0002-1845-3919

***Анотація:** В доповіді розглядаються питання особливостей і тенденцій при управлінні проєктами, які характерні для сьогодення. Їх врахування дозволить промисловим підприємством з більшою ефективністю формувати зміст проєктів та методологію управління ними.*

***Ключові слова:** управління проєктами, особливості, тенденції розвитку, промислові підприємства*

***Abstract:** The report discusses the issues of features and trends in project management, which are characteristic of today. Taking them into account will allow industrial enterprises to form the content of projects and their management methodology with greater efficiency.*

***Keywords:** project management, features, development trends, industrial enterprises*

Проєктний менеджмент, як професійна діяльність та сфера досліджень, знаходиться в стадії активного розвитку. Управління проєктами зараз та в майбутньому прямо залежить від технологій. Ця наука є досить динамічною і її можна адаптувати під конкретні ситуації, реалії. Тому механізм управління проєктами робить його зручним для будь-якої сфери діяльності. Останніми роками класичні підходи відчули складнощі пов'язані з розробками нових

методів вирішення проблем. Наприклад, гнучкі методи були важливі багатьох компаній, у сфері охорони здоров'я і допомогли впоратися з пандемією.

За результатами проведеного дослідження виявлено певні особливості проєктного менеджменту, які характерні сучасному стану його розвитку.

1. *Розширення сфери управління проєктами.* Методи управління проєктами використовуються сьогодні не тільки в традиційних сферах (великі комплексні проєкти, будівництво, високотехнологічні галузі), але і практично у всіх галузях для управління діяльністю з розвитку підприємства, творчими проєктами в засобах масової інформації, політичними і соціальними проєктами.

2. *Зміна роль менеджера проєкту.* Важливою тенденцією, яка проявляється на практиці, є трансформація ролі керівника проєкту. Це пов'язано з тим, що визначення проєкту як об'єкта управління ускладнюються.

3. *Зміна підходів до постановки цілей і формулювання критеріїв успішності проєктів.* Якщо ще зовсім недавно цілі більшості проєктів формулювалися у вигляді вимог до створюваного в рамках проєкту продукту (активу, системи) і критерії успіху формулювалися в термінах «вчасно, в рамках бюджету, відповідно до специфікації», то сьогодні більшість організацій прагнуть пов'язати цілі проєкту і критерії успіху з досягненням стратегічних бізнес-цілей і враховувати інтереси всіх основних учасників проєкту.

4. *Комплексне управління проєктами, програмами, портфелями проєктів.* Повністю вирішити проблему інтеграції стратегічного і проєктного менеджменту в компанії тільки шляхом узгодження цілей на рівні окремих проєктів не представляється можливим. Для побудови ефективної системи управління проєктами необхідно забезпечити управління на рівні програм і портфелів проєктів. Ця потреба зумовила активний розвиток теорії та інструментарію управління програмами та портфелями проєктів.

5. *Розробка методів та інструментів управління проєктами в умовах високої невизначеності.* Зростання динаміки бізнесу та рівень невизначеності

як у зовнішньому середовищі, так і всередині компаній призводить до появи значної кількості так званих «відкритих» проєктів. На відміну від традиційних проєктів, ініціюючи «відкриті» проєкти, замовник не може і не прагне чітко зафіксувати вимоги до кінцевого продукту і обмеження в часі і бюджеті. Основні учасники «відкритого» проєкту готові до того, що в ході його реалізації ці вимоги будуть уточнені і внесені відповідні зміни до планів реалізації проєкту. Управління «відкритими» проєктами вимагає від керівника використання більш широкого і гнучкого інструментарію і методів управління (наприклад, підготовка і прийняття рішень в умовах невизначеності, управління змінами, управління ризиками, комунікації, фінансово-економічне моделювання).

6. *Розвиток галузевої спеціалізації, методології та інструментарію управління проєктами.* У розвинених країнах розроблені і видані спеціалізовані стандарти для управління проєктами в державному секторі, будівництві, обороні, автомобілебудуванні та ін.

На сучасному етапі розвитку бізнесу та технологій існують деякі важливі тенденції у сфері проєктного менеджменту. Найбільш важливі з них наведено в табл.1.

Таблиця 1 – Сучасні тенденції в проєктному менеджменту

Агільні методології	Агільні підходи, такі як Scrum, Kanban та інші, набирають популярність. Вони дозволяють ефективно взаємодіяти з змінами в процесі розробки проєктів, швидко адаптуватися до нових вимог клієнта та покращувати продуктивність. Агільна методологія наголошує на постійному вдосконаленні, що базується на зворотному зв'язку, для досягнення цілей та надання цінності, і натхненна 4 основними цінностями: Індивідуальність та взаємодія над процесами та інструментами
Глобалізація та віртуальні команди	За рахунок розвитку засобів зв'язку та співпраці віртуальні команди стають все більш поширеними. Це дозволяє компаніям використовувати експертів з усього світу та зменшує географічні обмеження.
Стратегічне управління портфелем проєктів	Компанії все частіше використовують стратегічне управління портфелем проєктів для відбору, планування та виконання проєктів, які найкращим чином відповідають стратегії компанії та приносять найбільшу цінність.
Більше уваги до управління ризиками	У зв'язку зі зростанням складності проєктів, управління ризиками стає ключовим елементом. Команди проєктів активно впроваджують стратегії зменшення ризиків та готовість до непередбачуваних ситуацій.
Спільна	Вдосконалення інструментів для комунікації та спільної роботи, таких як

робота та комунікація	Slack, Microsoft Teams, Trello, сприяє покращенню ефективності спілкування та співпраці в команді.
Зростання значення soft skills	Окрім технічних навичок, важливою стає роль м'яких навичок. Керівники проєктів повинні володіти навичками комунікації, управління взаєминами та лідерства для успішного ведення команд.
Налагодження моніторингу та оцінювання	Застосування інструментів для ефективного моніторингу та оцінювання виконання проєктів, включаючи ключові показники продуктивності (KPI) і системи звітності.
Управління ризиками	Зростає увага до управління ризиками в рамках проєктів. Компанії все більше визнають важливість передбачення, оцінки та управління ризиками на ранніх етапах проєктного циклу.

Джерело: складено авторами

Представлені в табл.1 тенденції відображають зміни в уявленні про ефективний проєктний менеджмент та враховують сучасні вимоги та можливості бізнесу. Можемо стверджувати що відмінні риси та особливості проєктного менеджменту полягають у тому, що це, як правило, управління інноваціями, тобто, найчастіше проєктний менеджмент орієнтований на отримання нового продукту чи послуги, або на виконання нових умов отримання відомого продукту, або на внесення змін до чинного порядку робіт, створення нового. З усього вищесказаного можна зробити висновок, що менеджмент проєктів є не тільки наукою, а й мистецтвом керівництва людськими та матеріальними ресурсами протягом життєвого циклу проєкту, застосовуючи сучасні методи та техніки для досягнення певних результатів у проєкті за складом та обсягом робіт, часу, вартості, якості та задоволенню потреб учасників проєкту.

Література

1. Kocziszky György, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. (2012) Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
2. Перерва П.Г., Глізнуца М.Ю. Бенчмаркінг як метод оцінювання інтелектуального потенціалу регіонів // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. - 2015. № 4. С. 11-19.
3. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: *Знання*, 2009. 1070 с.
4. Pererva P.G., Kocziszky G., Kobieliava T.O., Veres Somosi M. (2019) Compliance program. Kharkov-Miskolc : NTU «KhPI». 689 p.
5. Грабченко А.И., Смолвик Р.Ф., Перерва П.Г. Основы маркетинга высоких технологий: Учебное пособие, Харьков: ХГПУ, 1999.- 242с.
6. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному

- підприємстві // Навч. посібник для інж.-техн. вузів.- Харків : «Основа», 1993. 288с.
7. Гончарова Н.П., Перерва П.Г. Маркетинг инновационного процесса. К.: ВИРА-Р, 1998. 267с.
  8. Pererva P., Nagy S., Maslak M. (2018) Organization of marketing activities on the intrapreneurship // *MIND Journal*. №5. 10 p.
  9. Кобелева Т. О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354с.
  10. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. (2017) The definition of industry park electrical products. № 3 (11) // *Scientific bulletin of Polissia*. Part 2. С. 43-50.
  11. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. Forecasting industry park electrical products // *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 4 (12). Ч. 2. С. 106-111.
  12. Kobieliava T.O., Tkachov M.M., Tkachova N.P., Pererva P.G. (2017) Modeling the marketing characteristics of market capacity for electrical automation // *Marketing and Management of Innovations*. №4. С.67-74.
  13. Перерва П.Г., Марчук Л.С. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія // *Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 15 (1291). С. 53-63.
  14. Kobieliava T.O., Tkachov M.M., Tkachova N.P., Pererva P.G. (2017) Determination of marketing characteristics of market capacity for electrical automation. // *Менеджмент і маркетинг інновацій*. №3. С.79-86.
  15. Перерва П.Г. Практический маркетинг. Вып. 4. Исследование рынка промышленной продукции. НПО «РИМ», 1991. 96 с.
  16. Tkachev M.M., Kobieliava T.O., Pererva P.G. (2016) Evaluation of holder profits violation of their exclusive rights // *Scientific bulletin of Polissia*. № 4 (8), ч. 2. С. 240-246.
  17. Перерва П.Г. Практический маркетинг. Вып. 2. Маркетинг на промышленном предприятии. НПО «РИМ», 1991. - 80 с.
  18. Tkachov M.M., Kobieliava T.O., Pererva P.G. (2016) Evaluation of holder profits violation of their exclusive rights // *Scientific bulletin of Polissia*. № 4 (8). P. 27-35.
  19. Перерва П.Г. Комплаєнс-программа помышленного предприятия: сущность и задачи // *Вісник НТУ "ХПІ"*. Харків : НТУ "ХПІ", 2017. № 24. С. 153-158.
  20. Tovazhnyanskiy V., Kobeleva T., Gladenko I., Pererva P. (2010) Antikrizisnyy monitoring of finansovo-ekonomicheskikh indexes of work of enterprise // *Business Studies*. Volume 7.- Numer 2. Miskolz Press. S. 171-183
  21. Перерва П.Г. Самомаркетинг менеджера и бизнесмена. Феникс, 2003. 592 с.
  22. Kobieliava T., Kocziszky G., Veres Somosi M. (2018) Compliance-technologies in marketing // *MIND Journal*. № 5. 10 p.
  23. Перерва П.Г., Кравчук А.В. Ефективність як економічна категорія // *Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 15 (1291). С. 137-143.
  24. Pererva P., Kuchynskiy V. (2021) Digitization of personnel management processes // *Actual problems of modern science : monograph / ed.: S. Matiukh [et al.]*. Bydgoszcz : Bydgoszcz University of Science and Technology, 2021. Pt. 1.29. P. 275-285.